

перейти на валюту євро [3].

Будь-хто, хто хоч трохи знайомий із польським суспільством та польською політикою знає, що перехід на євро зовсім недавно був питанням із галузі фантастики. Але життя вкотре вчить, що немає нічого неможливого. Думаю, що незважаючи на те, що Польща вже дуже сильно змінилася, все ж таки це ще лише початок глибинних і небачених раніше кардинальних змін у польському суспільстві, які дуже потрібні передусім самим полякам. Радий та щасливий за братів поляків! Ті скиглики та песимісти та «Фоми» невіруючі в прийняття України в ЄС, повірте, що перехід Польщі на євро був у мільйон разів менш ймовірним, ніж вступ України до ЄС. Особисто я впевнений на 100%, якщо Україну не приймуть до ЄС, то ЄС розпадеться. Україна буде в ЄС хоча б тільки тому, що так хочуть мешканці ЄС! А в Європі бажання громадян – закон! Та окремі продажні політики цього не хочуть, так, на жаль, таких політиків більше, ніж багато хто підозрює. Але ж, всі політики тут обираються і перебувають у великій залежності від думки виборців.

Підсумуємо: ЄС – це не росія; в ЄС бажання народу визначає все; Україна буде в ЄС навіть раніше ніж Польща перейде на валюту євро!

Слава Україні! Ми переможемо!

Література:

1. Ukraine: Russia plans biggest war in Europe since 1945 - Boris Johnson. BBC. 20 лютого 2022 року. <https://www.bbc.com/news/uk-politics-60448162>

2. В ЄС оцінили вплив війни в Україні на європейську економіку. <https://ua.news/ru/v-yes-otsinyly-vplyv-vijny-v-ukrayini-na-yevropejsku-ekonomiku/>

3. Pomysł na zmianę konstytucji. "Pozwólmy wprowadzić euro". https://wiadomosci.onet.pl/kraj/rzad-proponuje-zmiany-w-konstytucji-swiecicki-o-wprowadzeniu-euro/qegb262?utm_source=l.facebook.com_viasg_wiadomosci&utm_medium=referal&utm_campaign=leo_automatic&srcc=ucs&utm_v=2

ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ НА БІЗНЕС

Пронін А.Д.

*Науковий керівник: Шершенюк О.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану», 24 лютого 2022 року Верховна Рада затвердила Указ Президента про введення воєнного стану в Україні [1].

Воєнний стан – вимушений правових захід. Як жити і працювати у цей період – пояснює Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 №389-VIII (далі – Закон №389). Органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям і органам місцевого

самоврядування воєнний стан надає особливі повноваження, а ось права та свободи громадян і юридичних осіб він тимчасово обмежує. На час воєнного стану керівництво державою переходить до військового командування. Спільно з органами виконавчої влади, військовими адміністраціями та органами місцевого самоврядування або самотужки військове командування може запроваджувати заходи правового режиму (ст. 8 Закону №389). На рис. 1 представлено десять найголовніших вимог воєнного стану [2].

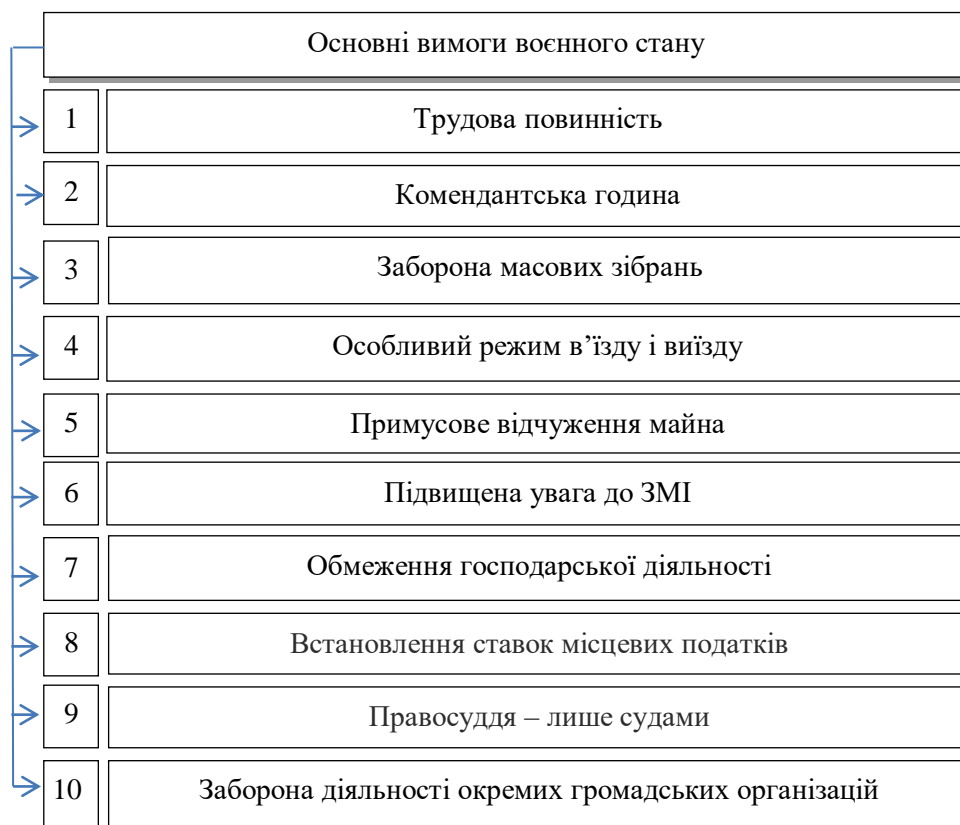

Рисунок 1 – Вимоги воєнного стану

Закон гарантує адекватність запроваджуваних заходів наявній загрозі, компенсацію та/або повернення вилученого майна, а також містить інші норми, спрямовані на захист прав і свобод під час воєнного стану. Проте власникам бізнесу та його керівникам варто [3]:

1. З огляду на заходи, яких буде вжито в межах воєнного стану, – визначити можливі ризики для свого підприємства.

2. Уточнити, чи має бізнес, навіть опосередковано, російські зв'язки. Якщо так – які є ризики. У цьому зможе допомогти система перевірки й моніторингу бізнес-партнерів CONTR AGENT (<http://contr-agent.ua/>).

3. З'ясувати, наскільки державні заходи в умовах воєнного стану співвідносяться зі своїми правами й обов'язками в межах господарських договорів і підпадають під ознаки форс-мажорних обставин.

4. Розглянути можливість роботи бізнесу під віддаленим управлінням або його передислокації (якщо є така потреба).

5. З'ясувати можливі фінансово-економічні загрози та їх вплив на бізнес (коливання курсу валют, блокування рахунків тощо).

6. Оцінити вплив на роботу можливої мобілізації персоналу, у тому числі ключових співробітників.

7. Здійснити аналіз активів, які можуть бути мобілізовані або іншим чином залучені для забезпечення обороноздатності (транспорт, що підпадає під мобілізаційні критерії, промислові площі, що можуть стати місцем розквартирування військовослужбовців або розміщення військового майна, тощо).

8. Визначити бізнес-ризик, пов'язані із закриттям кордонів, особливим режимом в'їзду та виїзду, обмеженням пересувань усередині країни, запровадженням комендантської години.

9. Розуміти, що в разі введення воєнного стану не виключені зловживання, що загрожують бізнесу загалом і його власникам зокрема, особливо в частині примусового вилучення й відчуження майна.

10. Проаналізувати, чи працює бізнес у сфері, яку можуть прямо або опосередковано торкнутися рішення органів влади в межах забезпечення обороноздатності (зв'язок, медіа, транспорт тощо).

Якщо проаналізувати що відбувається зараз з бізнесом в Україні, можна зробити певні висновки [4]. За даними опитування Європейської Бізнес Асоціації (ЕВА), 42% підприємців (малий і середній бізнес) взагалі припинили працювати. Близько третини – призупинили роботу, але хочуть відновлювати її. У повному обсязі нині працює лише 13% малого та середнього бізнесу. Як зазначають у ЕВА, це приблизно співпадає і з тим, що відбувається із бізнесом в Україні загалом. Опитування представників великого бізнесу, яке проводила ЕВА трохи раніше, показало, що лише 17% компаній працюють у довоєнному режимі. Ще 16% обмежили «географію діяльності», 19% – були змушені закрити частину підприємств, офісів чи торгових точок. Близько 30% компаній не працюють узагалі. Попри таку ситуацію, більшість великих компаній намагаються підтримати працівників, – 68% виплатили заробітну плату на місяць або більше вперед, майже третина компенсували витрати команді на релокацію, майже чверть орендували житло для співробітників на західній Україні або за кордоном. Малий та середній бізнес також намагається підтримувати своїх працівників, але їхні можливості значно менші. У повному обсязі зарплату працівникам виплачують менше третини, третина допомагає співробітникам із переїздом та житлом. Проте кожен п'ятий представник малого чи середнього бізнесу вже не має можливості виплачувати зарплати найманим працівникам. Переважна більшість запропонували своїм співробітникам неоплачувані відпустки, і лише 8% просто звільнили людей. За даними ЕВА, близько половини малого та середнього бізнесу скористалися запропонованою урядом допомогою у розмірі 6500 грн. для тих, хто втратив роботу через війну, через систему «Підтримка». При цьому і великий, і малий бізнес за можливості підтримує і тероборону, і волонтерів.

Література:

1. Указ президента України №64/2022 Про введення воєнного стану в Україні. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>.
2. 10 вимог воєнного стану, про які має знати бізнес. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/7497-10-vimog-vonnogo-stanu-pro-yak-ma-znati-kojen>.
3. Як вплине воєнний стан на бізнес? URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA015530.
4. Бізнес під час війни: яку підтримку запропонувала влада і як виживає бізнес. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-60757453>.

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ЗАСІБ СТИМУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Циганкова К.В., Чжан Ц.

Науковий керівник: Радченко Л.П., к.е.н., доцент

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Недостатність власних економічних ресурсів вимагає від України використання інших (зовнішніх) джерел фінансування реформаційних процесів. Істотним фактором відтворення вітчизняного виробничого потенціалу є залучення іноземного капіталу.

Сучасний бізнес і держава відчувають дефіцит інвестиційних ресурсів на покриття внутрішніх потреб національної економіки. Використання вітчизняного банківського капіталу в інвестуванні суб'єктів господарювання є недостатнім, що обумовлено слабкістю самої банківської системи і нестабільним фінансовим станом підприємств, що мають потребу в інвестиціях, з урахуванням того факту, що вони не в змозі повернути в призначений термін раніше узяті кредити. Структурна перебудова економіки України на ринкових підвалинах може бути прискорена внаслідок ефективного використання прямих іноземних інвестицій.

Коли настає термін повернення Україною отриманих кредитів міжнародним фінансовим організаціям, уряд і промислові кола змушені шукати шляхи інвестування вітчизняних підприємств, які б не збільшували зовнішнього державного боргу України і не гальмували розвиток процесів відтворення. Одержання прямих іноземних інвестицій, що не призводять до збільшення зовнішнього боргу країни, є одним з ефективних механізмів вирішення цієї проблеми.

До прямих іноземних інвестицій належать: одержання іноземним інвестором пакета акцій підприємства, в яке він вкладає свій капітал у розмірі не менше 10% від загальної вартості акціонерного капіталу; реінвестування прибутку від діяльності підприємства (дивіденди); внутріфірмове надання кредиту або рівноцінна цьому операція з урегулюванням заборгованості у відносинах між «материнською» компанією та її закордонною філією.

Значення прямих іноземних інвестицій для подолання кризових явищ і